

RAS för Sussex Spaniel

Version nr 2 - 2018

Innehållsförteckning

1. Inledning	sid. 3
2. Historik	sid. 3
Ursprung	
Utveckling i Storbritannien	
Utveckling i Sverige	
Kennlar i Sverige	
3. Population	sid. 4
Genetisk variation	
4. Hälsa	sid. 5
Höftledsstatus	
Ögonstatus	
Internationellt	
5. Exteriör	sid. 6
6. Funktion – jakt	sid. 6
7. Mentalitet	sid. 7
8. Mål & strategier	sid. 7
9. Referenser	sid. 8
Bilaga 1 – Rasstandard för sussex spaniel	

1. Inledning

Svenska Kennelklubben har beslutat att det för varje hundras ska finnas en rasspecifik avelsstrategi – RAS. Detta beslutades på Kennelfullmäktige 2001 med det målet en hållbar utveckling för avelsarbetet inom SKKs sfär.

Detta uppdrag har de flesta rasklubbar åtagit sig att genomföra vilket även gäller för rasklubbarna under Svenska Spaniel och Retriever Klubben (SSRK). Då sussex spaniel inte har haft en aktiv rasklubb under ett antal år och ej heller ser ut att få en sådan under överskådlig tid, har både RAS 2008 och 2018 tagits fram och reviderats av SSRKs avelskommitté.

2. Historik

Ursprung

Av namnet sussex spaniel kan man härleda rasens ursprung till de sydvästra regionerna av England, närmare bestämt Sussex området. Det finns beskrivningar av att det fanns behov av en stark och målmedveten hund som kunde ta sig igenom den tjocka vegetation som fanns på området. Sussex spaniel med sina korta ben och starka långa och muskulära kropp var väl hopkommen för uppgiften.

Rasens ursprung är inte helt klarlagd och det finns olika beskrivningar om hur rasen vuxit fram. En av dessa beskrivningar omfattar Mr Fuller som 1795 på Rosehill Park Kennel fick fram den speciella gyllene bruna färgen. På Mr Fullers ägor hade man även en ansvarig för kennelverksamheten och när Mr Fuller avled fortsatte den som var kennelansvarig, Mr Albert Relf, med uppfödargärningen i de fortsatta 40 åren. Som med alla mindre raser så har även sussex spaniel varit beroende av att det funnits och finns eldsjälur som vill bevara och utveckla rasen. Genom årtionden har sussex spaniel gått upp och ned i intresse och det blev särskilt sårbart under andra världskriget. Mrs Joy Freer med sin Fourclovers kennel var vid tidpunkten en av dessa eldsjälur som hade bestämt sig för att rädda den ras som hon höll så högt. Ett arbete som visade vara väldigt värdefullt för rasens fortsatta bestånd. Det finns uppgifter om att det endast fanns 5 stycken sussex spaniel vid tidpunkten. Fortfarande är det en ytterligt begränsad genpool som finns för rasen i världen. Den engelska Sussex klubben bildades 1924, med bland annat syftet att skydda rasen. Klubben är fortfarande aktiv om än med engelska mått mätt, ganska få medlemmar (ca 200 stycken år 2006).

Utveckling i Storbritannien

I rasens hemland registreras drygt 60 valpar per år. Även i USA finns det en regelbunden avel av sussex spaniel. I båda dessa länder finns det aktiva rasklubbar. I England räknas rasen till de så kallade vulnerable breeds, det vill säga inhemska raser med allt för få registreringar för att de ska anses kunna hålla en tillräckligt stor avelsbas.

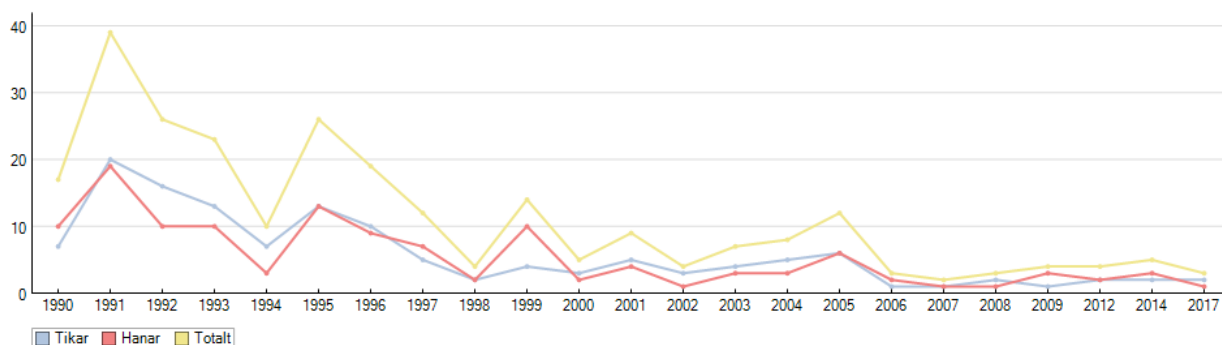
Utveckling i Sverige

Sussex spaniel är en numerärt liten ras som har en fyrtioårig historia i Sverige.

Under nittioalet fick rasen ett ökat antal registreringar med upptill 5 födda kullar några år men efter millenniumskiftet har registreringarna återigen dalat. Under samma tidsperiod bildades Sussex Spanielklubben och blev vilande 2001.

Mellan 1990 och 2017 har totalt 256 valpar registrerats. Den senaste kullen på 5 valpar är född 2014. Därefter är alla nyregistreringar importer. Antal valpar i kullarna har varierat mellan 2 och 8.

Importer kan visas fr.o.m. 2004

Figur 1 visar antal registrerade sussex spaniel mellan åren 1990 och 2017.

Kennlar i Sverige

På Svenska Kennelklubben finns tio kennlar av sussex spaniel registrerade med verksamhet från 1974 fram till 2017 avseende registrerade valpkullar. Av Tabell 1 framgår att den mest frekventa verksamheten var under 80- och 90-talet. Trenden de senaste åren har varit klar nedåtgående med endast fyra kennlar som har haft verksamhet under 2000-talet (Farins, Pelydryns, Rulltas och Torsilia's). I Sverige har det totalt registrerats 277 sussex spaniels med kennelnamn under tidsperioden 1974 – 2017.

Kennel	Första kull registrerad	Senaste kull registrerad	Totalt antal hundar registrerade
Bonnies	1987	1996	63
Eaglebess	1975	1989	35
Farins	1988	2003	57
Granhammars	1974	1978	11
Guingnors	1992	1996	14
Outlines	1990	1997	30
Pelydryns	2012	2013	6
Rulltas	1988	2002	29
Torsilia´s	2004	2005	9
Åslidens	1977	1984	23

Tabell 1: Sussex spaniel kennlar i Sverige registrerade i Svenska Kennelklubben.

3. Population

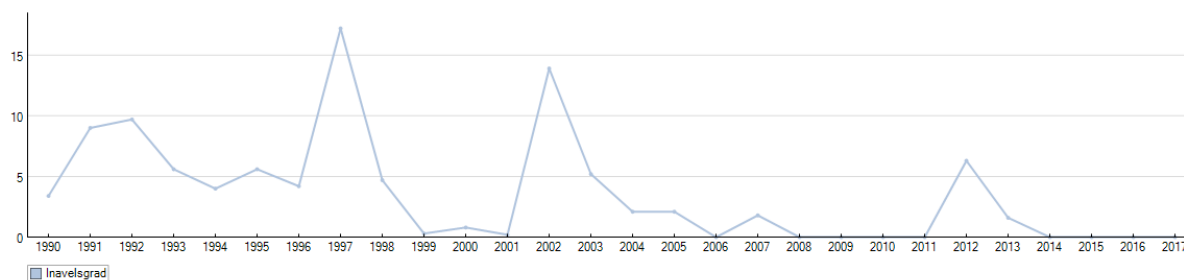
Genetisk variation

Sussex spaniel i Sverige har alltid varit beroende av importer och inavelsgraden har varierat starkt, med värden från 0,2 % till 17,9 % mellan åren 1990 och 2017 baserat på fem generationers stamtavla. Den högsta dokumenterade inavelsgraden med 17,9 % var 1997 för att året därpå sjunka till 4,7 och efter ytterligare ett år till 1,1 %. En förklaring till den varierande inavelsgraden kan vara att det är ett fåtal djur som används i aveln och varje enskild parning blir därför tydlig i sammanräkningen. I figur 2 som hämtats från SKK's avelsdata visas hur inavelsgraden varierat mellan åren 1990 och 2017. Efter 2013 har inga valpkullar registrerats.

Visa fr.o.m.: 1990 t.o.m.: 2017 Typ: inavelsgrad Visa

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Inavelsgrad	3,4 %	9 %	9,7 %	5,6 %	4 %	5,6 %	4,2 %	17,2 %	4,7 %	0,3 %	0,8 %	0,2 %	13,9 %	5,2 %	2,1 %	2,1 %	-	1,8 %	-	0 %	-	-	6,3

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Figur 2 visar inavelsgrad 1990 till 2017 beräknat på fem generationer

4. Hälsa

Höftledsstatus

För att registrera sussex spanielvalpar i Svenska Kennelklubben krävs att det finns känt höftledsstatus för föräldradjuren. I Svenska Kennelklubbens register finns 176 registrerade HD-resultat för rasen varav ett noterades som ej bedömbart. De flesta sussex spaniel (138 stycken) är bedömda utifrån det system som varade fram till 1998, dvs. en gradering med utan anmärkning (ua) samt 1-4 i dysplasi grad. Sedan det nya systemet infördes 1999 med en bokstavsgradering på A-E har 37 sussex spaniel bedömts. Av tabell 2 och 3 framgår fördelningen på höftledsstatus utifrån de olika bedömningssystemen.

Det finns en tendens till sämre status efter 2001. De hundar som har motsvarande ua enligt det gamla systemet, dvs. A och B, är endast 22 % i jämförelse med 32 % enligt det gamla systemet. Emellertid är antalet individer som procentsatserna är beräknade på få varför en viss försiktighet måste beaktas vid tolkandet av resultatet.

Under perioden 2006 - 2015 har endast en hund HD-röntgats med status B.

Grad	A	B	C	D	E
Antal	2	6	14	8	7
Andel i %	6	16	38	22	18

Tabell 2: Fördelning av höftledsstatus baserat på bedömningssystemet tillämpat fr.o.m 1999 (n=37)

Grad	ua		1	2	3	4
Antal	43		30	30	28	1
Andel i %	32		23	23	21	1

Tabell 3: Fördelning av höftledsstatus baserat på bedömningssystemet tillämpat t.o.m 1998 (n=138)

Ögonstatus

Femtiofem sussex spaniel har registrerat ögonstatus med resultatet ua eller ua/övr.not.näthinna under perioden 1977-2017. Fem hundar har bedömts ha övrig partiell katarakt under tiden 1981-1987. Efter det har ingen registrering skett för denna diagnos.

Internationellt

Hälsoproblem som omnämns i England och USA är framförallt HD, hud- och öronproblem, allergier och magomvridning. Även valpningsproblem omnämns.

Avelsrekommendationen i England är att föräldradjuren rekommenderas ha känd HD status.

5. Exteriör

I SRD gällande Grupp 8 omnämns att visa raser, däribland sussex spaniel, kan ha problem med ögon och öron, då alltför riklig hud respektive alltför tunga och pälsrika öronlappar kan leda till problem. Detta bör observeras vid exteriörbedömning av sussex spaniel.

I England återfinns sussex spaniel i kategori 1 när det gäller Breed Watch, det vill säga inget speciellt att tänka på.

6. Funktion – jakt

Sussex spaniel är liksom de övriga spanielraserna en stötande jakthund. Den har liksom många av de övriga spanielraserna levt i skuggan av cocker och engelsk springer spaniel då det har kommit till den jaktliga populariteten. Emellertid framhålls att det är en stabil och stadig hund och enligt rasstandarderna ska den skilla under jakt. På dagens jaktprov är avgivande av ljud ett diskvalificerande fel vilket sussex spaniel skulle per automatik vara förfördelad av i de fall det är ett naturligt sätt för dem att arbeta på.

På jaktproven har sussex spaniel inte förekommit särskilt frekvent men med hänsyn till det ringa antal som rasen finns i har det genom tiderna funnits några ägare som startat sina sussex spaniel på jaktprov. Mellan 1979 och 2000 har rasen funnits representerad på jaktprov med regelbundenhet. Efter år 2000 finns inga starter noterade. Uteslutande har starterna skett i nybörjarklass eller i det som tidigare kallades för kvalificeringsklass. Under dessa år har totalt 25 starter genomförts på fältprov med följande resultat:

1:a pris: 2
2:a pris: 5
3:e pris: 7
0 pris: 11

Av sammanställningen framgår att 56 % av starterna resulterat i pris. I Tabell 4 presenteras hundarna som startat på jaktprov mellan 1979 och 2000. Inga sussex spaniel har startat på jaktprov efter år 2000.

Namn	År	Prov & domare	Klass	Pris
Ch Farin's Great Balls of Fire	2000	Västra, G Petersson	Nkl	3
Ch Farin's Great Balls of Fire	1999	Sperlingsholm, M Tenfält	Nkl	0
Ch Farin's Great Balls of Fire	1999	Dimbo, B Johansson	Nkl	0
Ch Rulltas Blixten-Brun	1998	Segersjö, B Ovesen	Nkl	3
Ch Rulltas Blixten-Brun	1998	Lakene, E Björne	Nkl	2
Outline's S My Imagination	1997	Hesselbyholm, M Tenfält	Nkl	3
Outline's Mystic Warrior	1997	Örebro, B Ovesen	Nkl	3
Ch Rulltas Blixten-Brun	1996	Lillerud, A Stenbråten	Nkl	0
Outline's S My Imagination	1996	Edeby Gård, G Petersson	Nkl	0
Outline's S My Imagination	1995	Lindholm, R Lindgren	Nkl	0
Outline's S My Imagination	1994	Örebro, B Pettersson	Nkl	0

Millcroft Firesprite	1994	Lindholm, N Egelund	Nkl	2
Farin's Coffe 'n' Cream	1994	Trolle-Ljungby, J Sandberg	Nkl	0
Millcroft Firesprite	1993	Brevens Bruk, Å Lundgren	Nkl	0
Crewelshaw Susanah	1993	Brevens Bruk, Å Lundgren	Nkl	0
Tim	1991	Brevens Bruk, J Sandberg	Kkl	0
Tim	1990	Brevens Bruk, B Pettersson	Kkl	0
Ch Lady	1986	Björkvik	Kkl	3
Ch Dino	1984	Adelsnäs	Kkl	3
Ch Dino	1984	Brevens Bruk	Kkl	1
Topjoys Sussex Hot Chocolate	1983	Salsta	Kkl	1
Ch Topjoys Hovis Brown	1982	Salsta	Kkl	2
Ch Eaglebess Lukas	1980	Salsta, E Eckhardt de Mant	Kkl	2
Ch Eaglebess Oscar	1980	Brevens Bruk, Å Lundgren	Kkl	2
Ch Eaglebess Oscar	1979	Falköping, G Petersson	Kkl	3

Tabell 4: Sammanställning av jaktprovstarter åren 1979 – 2000.

Av ovanstående historiska resultat kan utläsas dels en positiv bild av sussex spaniel på jaktprov med en prisnivå på 56 % av starterna, dels en mer negativ utveckling då det inte startat någon sussex spaniel på jaktprov sedan 2001. En realistisk förutsägelse är att sussex spaniel inte är jaktprovspaniel, särskilt med hänsyn till att den gärna skallar vilket är ett diskvalificerande fel.

7. Mentalitet

Eftersom rasen är numerärt liten finns inga sammanställningar av sussex spaniel i form av mentalbeskrivningar. Endast en hanhund har beskrivits med dokumentation och det var 2001. Inte heller på BPH har någon sussex spaniel beskrivits.

8. Mål & strategier

Det viktigaste i avelsarbetet i en så liten ras som sussex spaniel är att inte minska den genetiska variationen. Det innebär att:

- Inte överanvända enskilda avelsdjur, tik som hane.
- Inte upprepa en kombination
- Att eftersträva en så låg inavelsgrad som möjligt i varje enskild kombination
- Importera så obesläktat material som möjligt.
- Ha krav på känd HD status för registrering
- Att i avel använda rastypiska individer avseende mentalitet, jaktegenskaper, hälsa och exteriör.
- Att öka kunskapen om rasen som en förutsättning för att få en större population i

9. Referenser

Norrblom, J. 2018. Rasdata, Statistik. Jaktprovsresultat. URL:
<http://www.rasdata.nu/sussex/jakt1900.htm>

Spaniel och Retrieverklubben; Tidskriften Apportören 1979-2000

Spiotta – DiMare, Loren. 1999. The Sporting Spaniel Handbook. New York: Barrons.
Svenska Kennel Klubben. 2018. SKK Hundata. Tävlingsresultat. URL:
<http://hundar.skk.se/hunddata/>

Svenska Kennel Klubben. 2018. SKK – Avelsdata. URL: <http://kennet.skk.se/avelldata/>

The Sussex Spaniel Association. 2007. URL: <http://www.sussexspaniels.org.uk/>